

Ježiško pomaly zapriaha sane,
za oknom vidieť paprskov svit.
Zavri si oči a nastav dlane,
lásku a šťastie do nich si chyt'.

Nech pocit šťastia a radosti sa vo vašich dušiach rozhostí, keď Štedrý večer k Vám zavíta. Nech láska v srdciach ukrytá sa mocným prúdom vyroní keď zvonček tíško zazvoní. Krásne Vianoce Vám chceme priať, aby človek človeka mal vždy rád, aby jeden druhému viac šťastia prial, aby budúci rok 2012 za to stál. Radostné a pokojné prežitie sviatkov vianočných, bohatú nádielku darčiekov a šťastný nový rok Vám žela redakcia Ozvien spod Rokoša.

Oznamy obecného úradu:

1. V obci bola ukončená potravinová pomoc – využilo ju 56 občanov. Pomoc bola požadovaná v dvoch termínoch v prvom sa prihlásilo 50 občanov a neskôr sa dohlásilo 6. Bohužiaľ niektorí občania sa hlásili aj po ukončení a odovzdání výkazov a týmto nebolo vyhovené.
2. Ukončila sa výstavba protipovodňových opatrení, drevených hatí a retenčnej nádrže.
3. OU ďakuje všetkým, ktorí sa zúčastnili na spoločenských podujatiach – akadémii MŠ, jubilantov a uvítania detí do života.
4. Bola opravená strecha na MŠ- výmena krytiny. Zlikvidovala sa stará nebezpečná krytina eternit a nahradila sa plechom, chýba ešte dorobiť hromozvody.
5. V mesiaci december bola vykonaná úhrada časti DPH za zateplenie KD vo výške takmer 17 000.- EUR.
6. Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili tradičnej Vianočnej besiedky a udelenia čestného občianstva obce, ako aj poslancovi NR SR Ľubomírovi Želiezskovi a poslankyni TSK Ing. Zuzane Máčekovej za finančný dar pre MŠ.
7. Starosta obce, zamestnanci a poslanci OcZ želajú všetkým občanom a čitateľom krásne prežitie vianočných sviatkov a zdravie, šťastie a lásku v Novom roku 2012.

Obec Žitná-Radiša: Obecný úrad v Žitnej-Radiši č. 105, 956 41 Uhrovec, tel., fax : 038/7694421, e-mail: info@zitna-radisa.sk, úradné hodiny: Po-Pia: 7:00-15:30

Ukončenie protipovodňových opatrení

Už niekoľkokrát sme v našich novinách písali o budovaní protipovodňových opatrení v obci.

Cieľom uvedeného projektu bolo vybudovať vodozádržné opatrenia v katastri obce Žitná v povodí omastianskeho potoka vo veľkosti 30 200 m³ vodozádržných prvkov. Uvedený potok zachytáva všetku vodu z oblasti obcí Omastiná, Uhrovské Podhradie a Žitná na ploche asi 3 500 ha prevažne lesných pozemkov. V čase príválových dažďov tento ohrozuje nielen samotnú obec Žitná-Radiša, kde sa vlieva do potoka Radiša, ale aj obce na dolnom toku potoka Radiša a rieky Bebrava.

Projekt rieši protipovodňové opatrenia dvomi spôsobmi.

Prvý je vybudovanie drevených hrádzok v dolinách katastra Žitná- Hodislavy, Brusné, Dolinka, kde je možné zachytiť až 1610 m³ vody a tým ochrániť najohrozenejšiu časť obce Karolínthal a časť Žitná. Bolo vybudovaných 6 ks drevených hrádzok vo výške asi 1,5 m, ktoré sú z odkôrneného borovicového dreva umiestnené tak, aby nebolo možné ich pretrhnutie, resp. povalenie. Slúžia na spomalenie odtoku vody.

Druhý spôsob, podstatne väčšia časť projektu spočíva vo vybudovaní retenčnej nádrže v blízkosti omastianskeho potoka pred obcou Žitná-Radiša, ktorá je schopná zadržať až 30 360m³ vody. Táto sa po jej zachytení a opadnutí hladiny potoka znova môže regulovane vpustiť do toku. Retenčná nádrž je vybudovaná na pozemkoch obce, ktoré sa nedali využiť na iný účel. Jedná

sa o nádrž vykopanú do hĺbky asi 2,2m na ploche takmer 1,4 ha asi 5m od omastianskeho potoka. Pozostáva s napúšťacieho kanála v hornej časti nádrže, cez ktorý sa bude rozlievať voda z potoka v prípade zdvihnutia jeho hladiny a vypúšťacieho otvoru v jeho dolnej časti, ktorý slúži na regulovaný odtok zachytenej vody. Tento otvor je železobetónový zapustený v zemi asi 3,5 m opatrený dubovými foršňami a skrutkou na reguláciu. Samotná nádrž je vysahovaná proti podomletiu a zosypaniu bokov a bude v najbližšom možnom termíne celá zatravnená a spevnená zeleňou.

Uvedená nádrž môže mať obrovské využitie aj v opačnom prípade, v období sucha, kedy môže slúžiť aj ako zásobáreň pitnej vody a protipožiarna nádrž v prípade požiarov rozsiahlych lesných pozemkov v jej okolí. V nemalej miere ovplyvňuje aj spodné vody a slúži na ich dopĺňanie, pretože v blízkosti sú zdroje pitnej vody, ktoré sa stále znižujú. V neposlednom rade môže slúžiť aj na skrášlenie a spestrenie životného prostredia, ako miesto oddychu pre občanov a návštevníkov obce, zaujímavá atrakcia pre turistov, pretože leží na turistickej trase na uhrovský hrad, ako aj na športové účely – klzisko a pod.. Tento projekt zamestnal aj 9 nezamestnaných občanov s ktorými bola uzatvorená zmluva cez ÚPSVaR Partizánske.

Ďakujeme všetkým ktorí na projekte pracovali – spol. EKO STAVSOL Drietoma a nezamestnaným pod vedením pána Štefana Goleja, Michalovi Kravcovi, ako aj projektantom.

Chcel by som sa aj veľmi poďakovať všetkým občanom obce, ale hlavne v časti obce Žitná za to, že vydržali ten dlhodobý pracovný ruch a s ním spojený prach a blato na ceste.

Verím, že to boli jediné problémy, ktoré im tento projekt urobil a že odtiaľ už bude občanom iba slúžiť.

Autor: Ing. Rudolf Botka, starosta obce

OBEČNÁ KNIŽNICA INFORMUJE

Ivana Ivančáková: Veľké baby neplačú - autorkin skutočný príbeh. Z malej východoslovenskej dediny odchádza po skončení strednej školy

do Londýna kde najskôr opatrovala deti a pracovala v reštaurácii. Neskôr po vyštudovaní londýnskej univerzity – odbor vizážistka a modelka pracovala mnohých modelingových spoločnostiach - a ocitla sa vo väzení. Drámu slovenskej modelky za mrežami v Paríži prečítate jedným dychom.

Eva Urbaníková: Vzťahová níž - nový román najpredávanejšej slovenskej

autorky. Príbeh o tom, že nie každú búrku možno predvídať.

Dominik Dán: Na podpätkoch - ďalšia kniha z pera bývalého kriminalistu ktorému viac ako 25 ročná prax pri vyšetrovaní zločinov v našom hlavnom meste umožnila pochopiť nepísané ale tvrdé zákony podsvetia a praktiky ďaleko presahujúce hranice zákonov. Všetky doteraz vydané knihy tohto autora sa

okamžite stali bestsellermi.

Jana Eislerová: Robinson Crusoe
- Robinson Crusoe – námorník ktorý stroskotal na pustom ostrove a čaká tam na záchranu. Prv než pripláva loď ktorá ho vyslobodí porozpráva vám o svojich dobrodružstvách a zážitkoch. Tento príbeh o najslávnejšom stroskotancovi

je prerozprávajú a doplnený krásnymi ilustráciami tak, aby mu rozumeli aj malé deti.

Prijemné chvíle strávené pri čítaní kníh z našej knižnice Vám želá Alena Kušnierová, knihovníčka.

Autor: Alena Kušnierová, knihovníčka obce

Pribudli do nášho košíka:

Ján Pružinec nar. 29. 9. 2011
rodičom Jánovi a Kataríne Pružincovým

Mesiac úcty k starším

Posledný októbrový týždeň pripadla deťom z našej obce pozoruhodná úloha. Pri príležitosti mesiaca úcty k starším 3 deti (Emika Kušnierová, Anetka Kušnierová, Tereška Botková) v mene ostatných obyvateľov obce pozdravili prostredníctvom rozhlasového vysielania spoluobčanov, ktorých hlavy už zdobia strieborné vlasy. V krátkom pásme sa im úprimne poďakovali za ich celoživotné diela a vyslovili želania, aby v pokoji a spokojnosti prežívali jeseň života a aby sme sa z ich prítomnosti mohli tešiť ešte dlhé obdobie.

Autor: Janka Adameova

bola Darina Vyšná. Od roku 1946 po súčasnosť tu pracovalo veľa pedagogických i nepedagogických pracovníkov. Každý jeden z nich posunul svojou obetavou prácou materskú školu dopredu. Každý jeden z nich sa snažil zveľadiť ju. Všetci však mali spoločný cieľ: „Dať deťom to najlepšie, prejavíť im lásku, porozumenie a dať im dobré základy do budúcnosti.“

Slávnostná akadémia pri príležitosti 65. výročia vzniku materskej školy sa konala 1. októbra 2011 o 14. hodine v Dome kultúry v Žitnej – Radiši. Kultúrny dom bol v slávnostnom šate. Slávnostný program otvorila riaditeľka materskej školy, Mgr. Dušana Flórová, a privítala vzácnych hostí. Pozvanie prijali bývalé pedagogické pracovníčky PaedDr. Z. Raučinová, Mgr. A. Mikušová, E. Súkeníková, D. Šlosárová. Zrazu sa začala prelínať minulosť so súčasnosťou. Vzácnych hostí, priateľov materskej školy a širokú verejnosť vo svojom programe pobavili naši súčasní škôlkári. V slávnostnom programe vystúpila aj Ženská spevácka skupina zo Žitnej – Radiše, na husle krásne hrala T. Hrebíčková a zatancovali aj bývalé škôlkárky, dnes žiačky ZŠ s MŠ Uhrovec. Ďakujeme. Vyvrcholením programu bolo premietnutie krátkeho dokumentárneho filmu o MŠ. Za spoluprácu ďakujem Ing. V. Dúbravkovi a všetkým, ktorí mi poskytli vzácny fotografický materiál. V dokumentárnom filme je zachytená minulosť i súčasnosť materskej školy. Mnohí prítomní sa v ňom spoznali a veľmi milo ich to prekvapilo.

Potom riaditeľka materskej školy všetkých prítomných pozvala na malú recepciu a exkurziu do MŠ. Narodeninová oslava pokračovala priamo v areáli materskej školy. Po 65. rokoch existencie MŠ v Žitnej – Radiši symbolicky, prestihnutím stuhy, otvoril bránu materskej školy pre verejnosť starosta obce Ing. Rudolf Botka. Tu vznikol priestor pre spomienky. Na chodbách boli vystavené fotografie s rôznym dátumom vzniku a kroniky. Vládla tu príjemná, komorná atmosféra, nikto sa nikde neponáhľal a dospelí spomínali na svoje veselé detstvo. A nezabudlo sa ani na deti. Vďaka finančným príspevkom pána M. Kraveca a pána J. Flóru sa mohli vyšantiť na nafukovacom hrade a pomaškrtiť si na sladkej torte. Ďakujeme.

Deň sa skončil, slnko zapadlo, deti pospali, ale naša oslava nie. Rodičia a priatelia MŠ sa zabávali na tanečnej zábave. Luxusne prestreté stoly, slávnostný prípitok, dobrá hudba, chutné jedlo, lahodné víno, bohatá tombola, príjemní ľudia, to všetko bolo súčasťou dôstojnej narodeninovej oslavy našej materskej školy. Zaslúži si úctu i podporu, veď za tých 65 rokov vychovala už toľko generácií.

Hlboko sa skláňam pred všetkými členmi organizačného tímu, ktorí obetovali svoj čas, svoju silu a v plnom nasadení, i napriek mnohým prekážkam vytvorili nádhernú, organizačne náročnú akciu. Vďaka ich ochote získala materská škola finančný príspevok 301,45 Eur, ktorý bude použitý výhradne pre potreby detí.

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli zorganizovať takúto akciu a podporili Materskú školu v Žitnej – Radiši. Úprimne ďakujem!

A čo zaželať oslávenkyňu? Len krátko: „Veľa zdravých, šťastných detí a spokojných rodičov!“

Autor: Mgr. Dušana Flórová, foto: Miroslav Škultéty, st.

Jubileum materskej školy 1946 – 2011

Začiatok školského roka 2011 – 2012 sa v našej materskej škole niesol v znamení priprav osláv 65. výročia vzniku Materskej školy v Žitnej – Radiši. Materská škola slávila 65. narodeniny.

65 rokov, to je príležitosť zaspomínať si a obhliadnuť sa dozadu. Zároveň je to príležitosť aj na to, aby sme na pevných základoch minulosti stavali našu prítomnosť a budúcnosť.

Všeličo môže človek zastaviť, ale čo nikdy nezastaví je čas. Čas neustále plynie, je to rieka nášho života. Brána Materskej školy v Žitnej – Radiši sa po prvýkrát otvorila v roku 1946, kedy ju navštevovalo 30 detí. Nachádzala sa na prízemí dnešnej budovy (vtedajšej budovy školy). Prvou učiteľkou

Prekrásna torta vytvorená z príležitosti 65. výročia založenia MŠ v našej obci

Súčasná i bývalé pedagogické pracovníčky MŠ v Žitnej-Radiši spolu so zástupcami Obecného úradu. Zprava: D. Flórová, D. Šlosárová, E. Súkeníková, PaedDr. Z. Raučinová, Mgr. A. Mikušová, A. Hrubá, D. Danišová, J. Melcerová, D. Hanková, M. Škultétyová.

Jubilanti oslavovali

Pripomenutie si okrúhleho výročia narodenia obyvateľov našej obce sa v priebehu niekoľkých rokov stalo pevnou tradíciou, v ktorej sme pokračovali i v tento rok. Prvú novembrovú sobotu sme si v priateľskej atmosfére pripomenuli významné životné jubilea 27 jubilantov, medzi ktorými sa úctyhodného životného jubilea 90-tých rokov života dožil

pán Jozef Hrebíček. Oslava sa začala hrou na husliach v podaní Lívie Hrebíčkovej a básničiek ktoré zarecitovali Anetka Kušnierová a Terezka Botková. Ďalej nasledoval spev spevokolu a príhovor pána starostu Ing. R. Botku, po ktorom sa jednotlivým jubilantom odovzdali pripomienkové darčeky. Spoločným želaním všetkých, ktorí sa podieľali na príprave oslavy bolo, aby sa jubilanti cítili príjemne a aby v ich pamätiach zostali na tento deň pekné spomienky. Oficiálny slávnostný obrat pokračoval voľným posedením pri živej hudbe. Želania príjemného strávenia tohto slávnostného sobotného popoludnia sa naplnili, o čom svedčí okrem osobných poďakovaní zo strany jubilantov aj fakt, že spoločnosť sa lúčila v neskorých večerných hodinách.

Autor: Janka Adameova, foto: Miroslav Škultéty, st.

Privítanie novorodencov

Dňa 26.11.2011 obyvatelia našej obce mali dôvod na radosť. Do života obce boli uvítaní novorodenci Karolínka Zopková, Riško Filo a Janko Pružinec. Oslava sa niesla v duchu príjemnej hudby, ktorá zaznela v podaní Lucie Rejkovej, spevu lokálneho ženského spevokolu a básní s detskou tematikou, ktoré predniesli Anetka Kušnierová, Terezka Botková a Alžbetka Bežová. Po príhovore pána starostu Ing. R. Botku nasledoval slávnostný zápis do pamätnej knihy a odovzdanie symbolických cukríkových kytiek rodičom novorodencov so želaním, aby s deťmi prežívali len „sladké“ obdobie života.

Autor: Janka Adameova, foto: Miroslav Škultéty, st.

Chcem byť slobodná

*Chcem byť slobodná a svetom lietať sama,
už nie som to malé dievčatko, som dáma.*

*Už nechcem v strese a strachu žiť,
chcem úprimne zo srdca niekoho ľúbiť.*

*Nepotrebujem dozor ako malé bábo v perinke,
pokoj a lásku sľúbim svojej maminke.*

*Chcem byť slobodná a svetom blúdiť sama,
na každom rohu sa skúsenostiam otvára brána.*

*Nechcem, nepotrebujem už toľko pozornosti,
chcem na chvíľu nahliadnuť do sveta dospelosti.*

*Veriť chcem, že keď budem sama v svete,
na dovolenku s rodinou pôjdem iba v lete.*

*Chcem byť slobodná a svetom kráčať sama,
chcem pocítiť od niekoho lásku kým som mladá.
Ľúbiť chcem len jediného, toho ktorý bude rád mať mňa,
do konca môjho života, do toho osudného dňa.*

*Už sa nechcem trápiť, v láske sa súžiť,
jediné čo chcem je úprimne ľúbiť.*

*Chcem byť slobodná a svetom plávať sama,
trpieť, milovať, veriť až kým nebudem stará.
Svet je iba miesto v ktorom žijem s ľuďmi,
buď môj a večnú lásku navždy sľúb mi.*

*S ním žiť až do konca života je môj sen,
deň čo deň, miláčik navždy si môj len. dám?*

Autor: Denisa Ďurčová

SLÁVNOSTNÝ DEŇ V NAŠEJ OBCI

17. december 2011, sobota ako hociktorá iná. Dopoludnia nákupy, varenie, bežné domáce práce a do toho aby to nebolo zasa až také jednotvárne odstavka vody v mnohých prípadoch aj s nepríjemnými následkami.

To však už bolo popoludnie a vysvietená materská škola a kultúrny dom veštili že sa schýľuje k Vianočnej besiedke.

Na krásne vyzdobenom javisku pri svietiacom stromčeku

deti z našej materskej školy vo svojom programe nenechali nikoho na pochybách že Vianoce už klopú na dvere. Urobili veľké predvianočné upratovanie / aj keď sa im zo začiatku veľmi nechcelo /, vykúpali sa v bublinkovom kúpeli a potom už spievali, tancovali a šantili úplne všetci – snehové vločky, medveď a dokonca aj snehuliaci. Na záver programu si deti prevzali vianočný darček od Dobrovoľného hasičského zboru v našej obci, ktorý tak ako po iné roky ani teraz nezabudol na tých najmenších. DVD prehrávač odovzdal riaditeľke Materskej školy Mgr. Dušane Flórovej veliteľ DHZ Rudolf Hanko st.

Vianočnú besiedku obohatilo aj vystúpenie ženskej speváckej skupiny z našej obce.

Sálu kultúrneho domu naplnila slávnostná atmosféra po tom čo starosta obce Ing. Rudolf Botka vystúpil s príhovorom k udeleniu titulu Čestného občana obce Žitná-Radiša nášmu rodákovi Prof. Ing. Ľubomírovi Belanovi CSc. Host'ami na tejto významnej udalosti boli, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Ľubomír Želiezka, poslankyňa Trenčianskeho samosprávneho kraja a starostka obce Uhrovec Ing. Zuzana Máčeková, starosta obce Omastiná Viliam Kusý, spolutvorcovia monografie Žitná-Radiša historik PhDr. Milan Šišmiš, Ing. Ľubomír Belan ml., PaedDr. Jozef Kušnier a Jaroslav Kohút.

V príhovore starostu obce odznali aj tieto slová: „Vážený pán profesor, ťažko sa hľadájú slová, ktorými by sme vyjadrili svoj obdiv, lásku a uznanie. Vážime si Vás ako svojho rodáka, ako človeka mimoriadnych kvalít, ako osobnosť ktorá svojím životom a prácou naplňovala tie najvyššie ideály a je pre mňa veľkou ct'ou že práve ja Vám dnes môžem udeliť to, čo dosiaľ v našej obci nezískal nikto. Prijmite prosím preto od nás – občanov a predstaviteľov tejto obce historicky prvé Čestné

občianstvo obce Žitná-Radiša ako prejav našej najvyššej úcty a poďakovania za Vaše impozantné dielo z oblasti histórie našej obce, kultúry a šírenie jej dobrého mena.

Rozhodnutie o udelení čestného občianstva obce Žitná-Radiša prof. Ing. Ľubomírovi Belanovi CSc bolo schválené v zmysle § 11 odsek 4 pís. o zákone číslo 369/1990 o obecnom zriadení a § 31 štatútu obce Žitná-Radiša na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Žitná-Radiša dňa 9. 12. 2011 uznesením č. 36 takto: Obecné zastupiteľstvo v Žitnej-Radiši udeľuje Čestné občianstvo obce Žitná-Radiša prof. Ing.

Ľubomírovi Belanovi CSc za obzvlášť významné šírenie dobrého mena a obohatenie poznania histórie a súčasnosti obce spracovaním monografie obce Žitná-Radiša, ako aj za stále aktívne prispievanie k poznaniu histórie obce.

Uvedená publikácia obrovským spôsobom obohatila poznanie histórie a kultúry obce, šíri dobré meno obce aj za hranicami Slovenskej republiky a prebudila zdravú hrdosť nielen občanov obce, ale aj jej rodákov na to, že sú, resp. boli jej súčasťou a nemalou

mierou prispela k zviditeľneniu obce u ľudí, ktorí poznajú obec alebo jej obyvateľov, ako aj u ostatnej verejnosti. Prof. Ing. Ľubomír Belan CSc aj dnes aktívne prispieva k zviditeľneniu obce a jej poznaniu pravidelnými článkami v obecných novinách za čo mu patrí naša vďaka.“

Profesor Belan sa vo svojom vystúpení prihovril našim občanom: „Keď som tu bol naposledy oslovil som vás milí rodáci. Som rád, že dnes vám už môžem povedať milí spoluobčania.“ Potom sa poďakoval za udelené občianstvo ktoré si veľmi váži a zároveň sa vyznal z lásky k tomu miestu na svete, ktoré je jeho srdcu najbližšie – svojmu rodisku. Tým miestom pre neho je naša obec, ku ktorej ho to vždy spomienkami ťahalo a do ktorej sa vždy rád vracia. Záverom uistil prítomných že aj naďalej bude spolupracovať pri poznávaní našej histórie a k zviditeľňovaniu obce bude prispievať článkami do miestnych novín.

V ďalšom priebehu prispeli k dôstojnej slávnosti hodnotným kultúrnym programom aj Denisa Ďurčová, Soňa Maďarová, Lívia Hrebíčková, Tereška Golejová a Lucia Rejková.

Na úplný záver dotvorilo slávnostnú atmosféru vystúpenie folklórneho súboru Bukovina zo Kšínnej. Vo vianočne ladenom programe sme si vypočuli vinše a piesne ktoré chytili za srdce a priviedli myšlienky na najkrajšie sviatky roku – Vianoce.

Autor: Alena Kušnierová, foto: Miroslav Škultéty, st.

Deti materskej školy pri svojom vystúpení.

Prof. Ing. Ľubomír Belan, CSc. s dekrétom
Čestný občan obce Žitná-Radiša

MIŠO RADÍ

Niečo troška z iného rožka

V zimných mesiacoch keď sú dlhé večery dobre nám padne šálka teplého čajíka v rodinnom kruhu. Môže byť originál z čajových lístkov, ale najlepší je z našich liečivých bylín a ešte lepší, keď sme si ich sami nazbierali. Rastú všade okolo nás ako divo rastúce.

Naše babky pestovali vo svojich záhradkách mäta, levanduľu, yzor, nechtík, medovku a rôzne iné byliny, ktoré sa vo voľnej prírode nenachádzajú. Chutia veľmi dobre aj v čiernom čaji.

Bylinky sú prírodný zdroj energie. Obsahujú veľa cenných vitamínov, minerálnych látok, stopových prvkov a iných účinných látok. Zbierame len tie byliny, ktoré dobre poznáme a vždy len toľko, koľko potrebujeme do zásoby na zimu.

Bylinné čaje spolu s pitnou vodou majú tú výhodu, že majú zásaditú pH reakciu. Keby sme ich nepili aj pre nič inšie nespravili by sme si nič zlé, len neutralizujeme prekyslenie organizmu v dôsledku nášho stravovania.

Všetci konzumujeme prevažne mäsovitú stravu bez dostatočného množstva zdravej zeleniny, o ovocí sa už nedá hovoriť. Zhon, stres, neistota a iné negatíva sa odzrkadľujú na našom zdraví.

Okrem toho nerešpektujeme žiadny biorytmus nášho tela. Ráno pri prebudení by sme mali deň začínať tým, že vypijeme pohár vlažnej vody do siedmej hodiny. Podporíme tým detoxikáciu hrubého čreva.

Raňajkovať by sme mali v čase, keď je žalúdok v aktívnej fáze (že dobre spracováva s trávou potravu od siedmej do deviatej hodiny). My sa však od detstva (chodíme do školy) „napchávame“ vtedy, keď by mal žalúdok odpočívať (v čase od desiatej do jedenástej hodiny). „Nafutujeme“ sa vtedy, keď naše srdce pracuje na plné obrátky, od jedenástej do trinástej hodiny. Telo vtedy musí vydávať aj energiu na trávenie, čím sa srdce zaťažuje.

Najviac tekutín je potrebné prijať v čase od pätnástej do devätnástej hodiny. Kedy aktívne pracujú obličky a mechúr. V tomto čase sa veľmi dobre čistia močové cesty pri dostatočnom príjme tekutín.

Silu a energiu naberáme v spánku. Najdôležitejšie je nepochybné každého spať v čase medzi jednou a treťou hodinou v noci. Regeneruje sa pečeň a je najaktívnejšia. Ak si ju v tomto čase zaťažíme alkoholom je to nič dobré. Pečeň

by sme mali zabezpečiť teplo a spánok.

Toto je len niekoľko dôležitých biorytmov – zákonov nášho tela. Keby sme ich len trošku dodržiavali, nebolo by toľko chorých ľudí.

Hovorí sa, že človek je preto človekom, aby porušoval zákony a ešte má z toho aj radosť.

Vážení čitatelia, že má ľudský organizmus aj nejaké biorytmy nie

je nič nového, len na to občas zabúdame. Na prehrešky v tomto smere časom všetci doplatíme naštrbeným zdravím. Nie je preto na škodu, keď si občas doprajeme aj čaje z liečivých bylín.

- na žalúdočné ťažkosti a trávenie: zemežlč myší chvost, nechtík, hrdobárka, ľubovník, praslička, šalvia, repík, mäta, medovka,

- na ťažkosti s mechúrom a ľadvinami: harmanček, ľubovník, nechtík, šalvia, hluchavka biela, púpava (listy), zlatobyľ, lipkovec, žihľava, praslička, skorocel,

- regenerácia pečene – žĺčník: púpava, šalvia, myší chvost, praslička, ľubovník, žihľava, borák, fialka trojfarebná, repík, mäta,

- na dýchacie cesty: skorocel, materina dúška, šalvia, zádušník, praslička, pľúcnik, divozel, myší chvost.

Uvedené byliny si môžete ľubovoľne kombinovať. Nám najviac chutí zmes bylín z rovnakých dielov (hrst'): pamajorán, myší chvost, materina dúška, mäta prieporná, ľubovník a repík.

Na celý rok proti únave si nasuším a zmiešam po troch dieloch: podbeľ, harmanček (z lekárne), lipu. Repík, list jahody lesnej, list maliny lesnej, hluchavku bielu (alebo hluchovník žltý) a jeden diel materinej dúšky, skorocelu kópiového, žihľavy a ďateliny ľúchej (kvet s kusom vňate).

Na regeneráciu pečene-žĺčník pijeme rovnaké diely jablčníka (sadeničky kupujem), fialky trojfarebnej, myšieho chvostu, materinej dúšky a mäty priepornej.

Na podporu pamäte je ovocný čajík z prasličky lekárskej.

V detstve nám babka v zime varila lipový čaj a pridávala doň materinu dúšku. Je to dobrá kombinácia a chutila nám.

Náš dedo mal tiež výbornú kombináciu: trojdecovú šálku lipového čaju a štamprlík rumu. Keď mu babka dala omylom väčšiu šálku, už hovoril, že to nie je ani čaj s rumom ani rum s čajom, musel si ho vylepšiť.

Ak máte chuť experimentovať, môžete si niekedy na jeseň vyskúšať čaj z kvietkov chryzantémy, ktorý sa pije ako delikatesa v Číne.

Údajne očisťuje pečeň, zabráňuje infekciám dýchacích ciest, pomáha pri angínach a zápale hrdla a chrípkovom ochorení a zlepšuje videnie.

Kvety sa zalejú horúcou vodou, po krátkom lúhovaní sa pije čerstvý.

Mám to odskúšané a na počudovanie mi veľmi chutil. V tomto roku mám jeden koreň v kvetinati, takže stále mám čerstvé kvety.

Na záver ešte niečo o zbere liečivých rastlín. Základom vecí všetci vieme, ale mali by sme ešte vedieť, že ideálnym časom je Spln a Mesiac v Škorpióne. Liečivá sila rastlín je, keď sa zbierajú v dňoch okolo Jána (24.6.).

Kto sa rozhodol na zber liečivých rastlín mal by začať hneď z jari podbeľom.

Váš Mišo

LÁSKY ČAS

Vianoce sú lásky čas,
láska drieme v každom z nás.
Ja milujem len teba,
chcem ti dať aj modré z neba.
Ale ty ani nevieš že existujem,
nevieš ako veľmi ťa milujem.
Chcem ti povedať čo k tebe cítim,
ale bojím sa že zistím
to čo pre mňa nočná mora je.
Že ťa aj iná miluje,
a ty jej lásku opätuješ
svoje srdce jej daruješ.
Ale na Vianoce nemá byť nikto sám.
Keď nie tebe, komu svoje srdce dám?

Autor: Iva Mederová

HASIČI BILANCUJÚ

Dosiahnuté výsledky hasičských družstiev v roku 2011:

Okresné kolo Plameň Veľké Chlievany

Chlapci 5 členné družstvo- 2 miesto
Dievčatá 5 členné družstvo- 2 miesto
Dievčatá 8 členné družstvá I-II -3-1 miesto

Pohárová súťaž o putovný pohár, primátora mesta Bánovce nad Bebravou v Dolných Ozorovciach

Chlapci 5 členné družstvo 2 miesto
Dievčatá 5 členné družstvo 3 miesto
Dievčatá 8 členné družstvá I –II- 4-3 miesto

Obvodové kolo previerok pripravenosti Dobrovoľných hasičských zborov Nedašovce

Dorastenky 1 miesto
Muži I 5 miesto
Muži II 2 miesto

Okresné kolo previerok pripravenosti M. Hradná

Dorastenky 3 miesto
Muži I 6 miesto

Muži II 3 miesto

Nočná pohárová súťaž na Šišove

Muži II – 10 miesto z 26 družstiev!!

Pohárová súťaž memoriál Viliama Pet'ovského D. Ozorovce

Dievčatá 8 členné družstvo 1 miesto
Dievčatá 5 členné družstvo 2 miesto
Chlapci 5 členné družstvo 6 miesto

Celkovo máme

3x 1 miesto
5x 2 miesto
5x 3 miesto

Ako samy vidíte, aj v roku 2011, dokázali naše hasičské družstvá vzorne reprezentovať našu obec a nestretatili sa ani v konkurencii silnejších strojov a skúsenejších zborov. Za toto sa chcem všetkým členom družstiev Plameň, Muži I-II, a Dorastenky poďakovať a dúfam, že budeme naďalej úspešne spolupracovať aj v roku 2012. Ešte by som chcel vyzvať deti, ktoré sa doma cez rok nudia, prídite medzi nás a staňte sa HASIČOM.

Autor: Michal Hanko

GEOLOGICKÁ STAVBA BÁNOVSKEJ KOTLINY / dokončenie /

Po usadení plytkovodného borovského súvrstvia a do istej miery v hlbšom morskem prostredí usadených terchovských vrstiev, pravdepodobne v dôsledkoch ilírskych fázy vrásnenia došlo k výraznému poklesu Karpatského bloku ako celku. Z týchto príčin došlo k regionálnemu vývoju sedimentov flyšu, náležiacemu zubereckému súvrstviu. Tento litotyp sa dnes všeobecne považuje za sediment hlbokého mora.

Pod pojmom flyš rozumieme hrubý horninový komplex v ktorom sa pravidelne / inde i menej pravidelne / striedajú hrubozrnné a jemnozrnné sedimenty napr. bežné pieskovce a ílovce, ktoré boli uložené gravitačnými podmorskými prúdmi, resp. priamo turbiditnými prúdmi. Typickým znakom pieskovcových lavíc je tzv. gradačné zvrstvenie / na spodku lavice je hrubozrnná frakcia ktorá sa smerom k vrchu zjemňuje, až vyššie nasleduje ílovec /.

Územia budované flyšom sú veľmi náchylné ku vzniku zosuvov rôzneho charakteru a veľkosti. Klasickým

príkladom sú rozsiahle zosuvné územia vo flyši napr. v okolí Handlovej. Flyš zubereckého súvrstvia je možné sledovať od Uhrovcu cez Naštice po Bánovce po oboch stranách potoka Radiša. Tu vystupuje v erózných svahoch potoka spod pliocénnych a kvartérnych sedimentov. V podobnej pozícii sa nachádzajú flyšové sedimenty severne od Brezolúpu a v okolí Miežoviec. Zuberecké súvrstvie v okolí Jerichova a vo smere na vrch Široká / 329 m / je zastúpené subfáciou flyšu a prevahou pieskovcov nad ílovcami. Zaujímavé je že v niektorých hrubších pieskovcových laviciach vidno na spodnej strane stopy po činnosti organizmov / organoglyfy /.

Na základe výsledkov štúdia mikroorganizmov / malých foraminíer a vápenitého planktónu / bol stanovený vek zubereckého súvrstvia na vyššiu časť priabónu t.j. pred 33 až 35 miliónmi rokmi. Spodnooligocénny vek sa tu zatiaľ jednoznačne nepotvrdil.

V termálnom vrte BnB – 1 bolo zuberecké súvrstvie prevŕtané v úseku 700 až 1300 m, t.j. v hrúbke 550 m. Celkovú hrúbku flyšu v Bánovskej kotline odhadujeme na 600 až 700 m. Južným smerom do Nitrianskej pahorkatiny sa jeho hrúbka znižuje.

V rámci celého regiónu Západných Karpát býva v nadloží zubereckého súvrstvia bežne vyvinuté bielopotocké súvrstvie tvorené hrubými komplexami stredno až hrubozrnných pieskovcov,

dosahujúcich hrúbok až niekoľko sto metrov. V istých častiach Slovenska kde v dôsledkoch popaleogénneho zdvihu územia došlo k značnej denudácii povrchu, bolo toto pôvodne usadené súvrstvie celkom odstránené. Tak je tomu aj v regióne Bánovskej kotliny, kde sme nenašli už žiadne reliktové bielopotocké súvrstvie. Najbližšie výskyty tohto súvrstvia sa nachádzajú napr. v Hornonitrianskej kotline v úseku medzi Brusmom – Chrenovcom v smere na Handlovú.

Z neogénnych sedimentov tu máme na povrchu zachované denudačné zvyšky riečno – jazerných sedimentov tvorených štrkami s vložkami pieskovcov a piesčitých ílov označených ako volkovské súvrstvie. Tieto sa nachádzajú v sev. časti Bánovskej kotliny napr. pri Hradišti, severozápadne od Látkoviec a medzi Bánovcami a Brezolupmi. Ekovo spadajú do pliocénu – daku.

Z obdobia štvrtohôr sú tu zachované fluvialné sedimenty veku pleistocén – holocén, pokrývajúce veľké plochy na ľavom brehu Bebravy od kopca Maďarová na Podlužany, Bánovce a ďalej južne na Dolné Naštice. Veľké plochy sú pokryté deluviálnymi sedimentami hlinito-štrkového charakteru a sprašovými hlinami. Vyskytujú sa v území medzi Bánovcami, Hornými Našticami, Prusmi v smere na Maďarovú.

Tektonika: Čiastočne ešte na konci paleogénu ale najmä v popaleogénnom období boli paleogénne sedimenty spolu so

svojím starším podloží tektonicky značne porušené. V dôsledkoch účinkov helvétskej fázy a mladších fáz alpínskeho orogénu sa územie rozlámalo na celý rad krýh s väčšou alebo menšou amplitúdou vertikálnych i horizontálnych pohybov.

Najvýraznejšou zlomovou líniou v predmetnom území je tzv. jastrabanský zlom ktorý naväzuje na bebravský / timoradský / a pruský zlom ktoré prebiehajú sčasti nívami Bebravy a potoka Machnáč. Zhruba kolmé na predošlé línie t.j. východozápadného smeru sú tu zlomy naštický / v údolí potoka Radiša /

a zlom potoka Dubníčka. Morfológicky i geologicky sú veľmi výrazné „okrajové zlomy“, limitujúce paleogénnu výplň oproti kryštaliniku Suchého a niekoľko línií kolmých na tieto. V súčasnosti je územie Bánovskej kotliny radené k štruktúram s relatívne výraznejším zdvihom ako celku.

Hydrogeologické pomery: Studené minerálne vody – kyselky vyvierajú v území v dvoch väčších centrách a to v okolí Trenčianskeho Jastrabia a v okolí Noroviec v strede Bánovskej kotliny. Sú viazané na karbonáty mezozoika vystupujúce v podloží hornín terciéru.

Z praktického hľadiska je tu najzaujímavejší vrt BnB -1 ktorý sa nachádza medzi Bánovcami a Biskupicami / 1984 /. Termálna voda tu bola zachytená v hĺbke asi 2000 m na rozhraní paleogénnych a druhohorných sedimentov. Maximálna výdatnosť pri voľnom prelive bola 3,05 litra za sekundu s teplotou na ústí vrtu 30 st. Celzia. Pri čerpaní 13 litrov za sek. bola teplota vody až 46 st. Celzia. Chemicky ide o Ca-Mg-HCO₃-Cl typ vody s mineralizáciou okolo 0,66 g/l.

Autor: RNDr. Pavel Gross CSc.

PŘÍSLUŠNÍCI ČESKOSLOVENSKÝCH VOJENSKÝCH JEDNOTIEK V ZAHRANIČÍ ZA 2. SVETOVEJ VOJNY

Podobne ako počas 1. svetovej vojny sa v 2. svetovej vojne v boji proti fašizmu zara-dili do československých zahraničných vojenských jednotiek, ktoré postupne vznikali v Poľsku, Francúzsku, Veľkej Británii, na Blízkom Východe a v Sovietskom zväze aj mnohí občania z obcí Uhrovskej doliny

Po rozpadnutí Československa už koncom apríla 1939 vznikla v Krakove (Poľsko) československá vojenská skupina vedená neskôr pplk. Ludvíkom Svobodou. V lete 1939 sa z tu sústredených asi 1200 vojakov väčšina prepravila šiestimi námornými konvojmi do Francúzska. Niekoľko príslušníkov skupiny sa zúčastnilo obrany Tarnopolu 15. septembra 1939. O tri dni neskôr sa však zvyšok jednotky dostal na ústupe na územie obsadené Červenou armádou, ktorá ju internovala.

Prílev stoviek utečencov z bývalého Československa a niekoľkotisícová krajanská komunita vo Francúzsku, spolu s dobrovoľníkmi prepravenými z Poľska, umožnila čs. exiluzorganizovať na francúzskej pôde väčšie vojenské jednotky. Prvá československá jednotka – 1. čs. náhradný prápor vznikla vo vojenskom tábore v Agde na juhu Francúzska už 28. sep-tembra 1939 a na druhý deň aj 1. čs. peší prápor. So súhlasom francúzskej vlády vydal Česko-slovenský národný výbor 17. novembra 1939 mobilizačný rozkaz pre všetkých českosloven-ských občanov na francúzskom území (vtedy tu žilo aj množstvo občanov obcí z doliny Radiše). Z československých jednotiek vytváraných v Agde bola 15. januára 1940 sformovaná 1. československá pešia divízia, jej veliteľom sa stal generál Rudolf Viest. 16. júna 1940 vele-nie prevzal generál Bedřich Miroslav-Neuman. 27. mája 1940 dosiahla divízia počet 11 405 osôb, z nich 5107 boli Slováci, alebo osoby inej národnosti pochádzajúce z územia Slovenska.

Po porážke Francúzska v lete 1940 evakovalo viac ako 4000 československých voja-kov a asi 500 civilných osôb do Veľkej Británie. Pozostatky niekdajšej 1. československej divízie z Francúzska boli sústredené v tábore Cholmondeley pri Chesteri. Po príchode česko-slovenskej jednotky zo Stredného východu sa zorganizovala 1.

československá samostatná obrnená brigáda počítajúca okolo 4500 mužov, z ktorých asi 20 % tvorili Slováci. Až do otvo-renia druhého frontu v Európe v lete 1944 nebola jednotka bojovo nasadená. Jej najznámejšou akciou je atentát na zastupujúceho ríšskeho protektora Reinharda Heydricha 27. mája 1942 uskutočnený Čechom Janom Kubišom a Slovákom Jozefom Gabčíkom. Po invázii spojenec-kých armád v Normandii bola brigáda začiatkom septembra 1944 pridelená k obliehaniu seve-rofrancúzskeho prístavu Dunkerque, ktoré trvalo až do skončenia vojny.

Na Blízkom východe začali v júni 1940 vznikať základy tunajších československých jednotiek, z ktorých bol o niekoľko mesiacov vytvorený 11. československý peší prápor. Ok-rem československých utečencov z Bejrútu ho tvorili najmä emigranti z Palestíny či Egypta. V októbri 1941 bolo približne 600 príslušníkov jednotky presunutých do významného stre-domorského prístavu Tobruk, kde pomáhali spojeneckým útvarom odolávať nemeckým úto-kom.

V Sovietskom zväze bol v meste Buzuluk v polovici júla 1942 sformovaný 1. česko-slovenský samostatný poľný prápor, ktorý bol 8. marca 1943 zasadený do bojov v bitke pri Sokolove. Po tejto bitke sa prápor premiestnil do Novochooperska, kde v máji 1943 vznikla 1. československá samostatná brigáda. V priestore Volyne sa s príchodom tisícov volyňských Čechov v apríli 1944 vytvoril 1. československý armádny zbor. Súčasťou zboru bola aj 2. paradesantná brigáda, ktorá vznikla prevažne z príslušníkov 1. slovenskej pešej divízie, ktorá bojovala proti ZSSR, ale v októbri 1943 prešla k Červenej armáde.

Paradesantná brigáda bola vycvičená v meste Jeffremov. Zbor koncom leta 1944 do-siahol počet 16 000 príslušníkov, z ktorých asi 1/5 tvorili Slováci. Okrem viacerých bojov na Ukrajine boli príslušníci zboru nasadení najmä v Karpatsko-duklianskej operácii, a parade-santná brigáda aj v SNP. Po mobilizácii na oslobodených územiach východného Slovenska dosiahol zbor stavu vyše 90 000 príslušníkov. Najťažšie, vyše dvojtisícové straty boli zazna-menané v bojoch o Dukliansky priesmyk, ale aj pri oslobodzovaní Liptovského Mikuláša. Proti Nemecku bojovalo na území ZSSR v partizánskych skupinách tiež niekoľko stoviek Slovákov, ktorí zbehli zo slovenskej armády.

Podľa vojenského historického archívu v Prahe vstúpili do československých zahra-ničných jednotiek vo Francúzsku, Sovietskom zväze a Veľkej Británii nasledovní občania z obcí Uhrovskej doliny:

Francúzsko :

- BAŠKO Ján, nar. 19.7.1901 v Žitnej, odvedený 23.9.1939 v Paríži,
- HANKO Michal, nar. 14.11.1896 v Radiši, odvedený 4.11.1939 v Agde,
- PATRO Ondrej, nar. 25.5. 1896 v Radiši, odvedený 7.12.1939 v Paríži,
- SRNEC Michal, nar. 11.10.1901 v Radiši, odvedený 25.9.1939 v Paríži,
- JAMRICH Ján, nar. 7.9.1899 v Uhrovci, odvedený 9.12.1939 v Paríži,
- DIKO Michal, nar. 17.7.1903 v Horných Našticiach, odvedený 16.12.1939 v Paríži,

- MIKUŠ Antonín, nar. 14.7.1898 v Bánovciach n/Bebr., odvedený 12.12.1939 v Paríži,
- ČUKAN Jozef, nar. 10.4.1903 v Horných Ozorovciach, odvedený 7.12.1939 v Paríži,
- ADAME Michal, nar. 3.12.1902 v Kšínnej, desiatnik odvedený 11.12.1939 v Paríži,
- GAJDOŠ Ján, nar. 28.12.1901 v Kšínnej, odvedený 23.9.1939 v Paríži,
- HANKO Štefan, nar. 29.4.1905 v Kšínnej, odvedený 2.12.1939 v Paríži,
- HRUBÝ Ján, nar. 26.10.1913 v Erös, Maďarsko, príslušný Kšinná, odvedený 2.12.1939 v Paríži,
- HRUBÝ Štefan, nar. 14.3.1909 v Kšínnej, odvedený 7.12.1939 v Paríži,
- HUDEC Štefan, nar. 18.8.1899 v Kšínnej, odvedený 23.9.1939 v Paríži,
- JEDINÁK Ján, nar. 20.4.1908 v Kšínnej, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- JEDINÁK Matej, nar. 18.2.1912 v Kšínnej, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- JEDINÁK Michal, nar. 13.9.1914 v Kšínnej, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- KLEMAN Michal, nar. 6.3.1914 v Kšínnej, odvedený 19.12.1939 v Paríži,
- ĎURAČKA Adam, nar. 31.3.1897 v Závade, odvedený 7.12.1939 v Paríži,
- FILO Andrej, nar. 3.3.1907 v Závade, odvedený 9.12.1939 v Paríži,
- HADVIG Ondrej, nar. 8.4.1908 v Závade, odvedený 27.11.1939 v Paríži,
- HRUBÝ Štefan, nar. 21.4.1920 v Závade, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- KOPČAN Štefan, nar. 6.12.1897 v Závade, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- MELAS Michal, nar. 19.4.1902 v Závade, odvedený 18.9.1939 v Paríži,
- ŠVELKA Ondrej, nar. 2.5.1897 v Závade, odvedený 7.3.1940 v Paríži,
- ZRNEK Adam, nar. 28.4.1913 v Závade, odvedený 14.12.1939 v Paríži,
- ZRNEK Ján, nar. 219.6.1909 v Závade, odvedený 30.3.1940 v Paríži.

Sovietsky zväz:

- MASARYK Michal, nar. 12.8.1919 v Radiši, odvedený 29.1.1944 v Jefremove, parti-zánsky veliteľ v SNP,
- PAVLE Andrej, nar. 18.3.1919 v Kšínnej, odvedený 17.1.1944 v Jefremove,
- ŠKULTÉTY Ondrej, nar. 8.12.1920 v Kšínnej, odvedený 17.1.1944 v Jefremove,
- HANKO Matej, nar. 16.11.1911 v Kšínnej, slobodník, odvedený 24.4.1944 v Jefremove,
- ČUKAN Gustáv, nar. 22.4.1920 v Kšínnej, desiatnik, odvedený 5.7.1943 v Novochoopersku,
- ŠKUTA Pavel, nar. 10.8.1920 v Omastinej, slobodník, odvedený 5.7.1943 v Novocho- persku,
- HRČKA Július, nar. 4.11.1920 v Dubničke, slobodník, odvedený 5.7.1943 v Novocho- persku,

Veľká Británia: HUDEC Ján, nar. 22.1.1923 v Kšínnej, odvedený 15.4.1945

Slovensko: ZAJAC Rudolf, Imrich, nar. 12.1.1918 v Uhrovci, odvedený 5.4.1945 v Martine

Na základe uvedených údajov možno hodnotiť, že najviac ľudí sa do československých zahraničných jednotiek zapojilo vo Francúzsku, kde v predvojnovom období pracovalo veľké množstvo Slovákov, ktorí museli po vyhlásení mobilizácie narukovať. Ich ďalšie osudy v priebehu vojny sú známe iba rodinným príslušníkom, ktorí by ich podľa možností mohli zverejniť pre ostatných aj v tomto časopise.

Zdroj: <http://www.vuapraha.cz/Pages/DatabazeVHA/>

DatabazeLegionaru.aspx

Autor: prof. Ing. Lubomír Belan, CSC.

ČO SA DO KRONIKY NEDOSTALO

Odpočutý rozhovor dvoch poľovníkov:

Ako tak kráčajú hore Zaláním Jožo hovorí Pištovi:

-Očúvaj, poznal si ty toho Jana z Omastinej? Aj poľovníkom on bol!

- No poznal a čože? Umrel?

- To nie, hovorí Jožo ale chlapi spomínali že má takého psa, ktorý je múdrejší ako jeho gazda!

- Je tam toho, vraví Števo, veď takého psa som aj ja mal!

Zo súkromného archívu Ondreja Kušníera

Spomienka na Vianoce

Končí sa rok 2011. Po adventnom čase, ktorý začal nedeľou 27.novembra a končí sa štedrým večerom, prichádzajú Vianoce.

Vždy o takomto čase si s nostalgiou spomeniem na našich starých rodičov v Kšínnej.

Ako malé deti sme sa na tieto sviatky u nich veľmi tešili. Mne prekážalo, že v tomto období a ešte aj po novom roku vrcholila zabíjačková sezóna. Z každého dvora sa ozývalo kričanie prasiat a na mňa išla hrôza.

Náš dedo vždy spomínal, že podľa starých tradícií každý musel mať do adventu ukončené všetky práce okolo

hospodárstva. Každá pekná dievka musela byť pod čepcom. Špatná mohla ostať na ocot, alebo si ju neskoršie „voľaký“ zoberie. Veselo môže byť, ale v advente tancovať sa nemôže.

Tieto dedove úvahy som veľmi rada počúvala.

Pre ženy a gazdinky bol adventný čas časom na upratovanie, strojenie príbytkov a pečenie koláčov na vianočné sviatky. To nám zasa prízvukovala babka.

Keď nás naša mama ako deti žijúce v meste priviedla k starým rodičom na sviatky, mohli sme u nich byť cez novoročné prázdniny. Myslela som, že od radosti aj z kože vyskočím. Chodili sme na návštevu po rodine, raňajky nám babka nosila do postele. Chystala nám rôzne maškrty, dedo nám rozprával veselé príhody a spieval pesničky.

Bolo nám dobre.

Chodili sme do kostola. Mne sa ten kšinsky strašne páčil. Bol taký maličký a bolo v ňom plno ľudí, všetci sa poznali a zdravili sa. Náš trnavský bol veľký. So sestrou sme sa báli, že sa v ňom stratíme.

Mala som asi sedem-osem rokov, keď ma mama chcela naučiť štrikovať.

Ručné práce ma vôbec nebavili. Radšej som čítala knihy.

Motiváciou mal byť darček na Vianoce

pre nášho deda.

Š á l.

Kúpila som si sama vlnu fialovej farby, lebo sa mi páčila. Mama nepovedala nič. Bola rada, že som sa rozhodla sama. Nahodila mi základné očka a ja som s námahou ale sa radosťou pletla „hladko – obratko.“

Dlho mi to trvalo, ale ja som mala zo svojho diela obrovskú radosť. Nevadilo mi, že po opraní sa šál natiahol aj päťkrát toľko.

Dedo môj vianočný darček prijal s nadšením. Divne našpúlil ústa, zdvihol ľavé obočie a začal sa usmievať, siahol po tabaku a rozmýšľajúc napchával si fajku!

Jeho reakciu dotvoril náš otec, ktorý so smiechom podotkol, že pre farbu a dĺžku ho môže nosiť za kravami, keď ich pôjde pásť Pod skalky. Všetci sme sa smiali a bolo nám dobre a veselo.

Dedo si však môj výtvor omotával okolo krku aj keď išiel do dediny a pýšil sa s vianočným darčekom do svojej vnučky.

Nosil ho ešte aj v šesťdesiatych rokoch, keď „už“ ako družstevník pásol na chotári až do jesene mladý dobytok.

Ešte aj dnes oceňujem schopnosť môjho deda, že mi nepokazil radosť, hoci dobre vedel, že ja mám na ručné práce narastené ruky naopak.

Autor: Kohútová Marta

SPOMIENKY NA HAMAČKU

Vianoce sú určite najväčším, najrozšírenejším a na zvyky a tradície najbohatším kresťanským sviatkom. Okolo Vianoc sa utvoril celý okruh, od Adventu až do Troch kráľov. V tomto období prichádza Mikuláš s darčekmi, Lucia vám príde povymetať zlo z chalupy, oslávim narodenie Ježiša a sviatky Vianočné, vyprevadíme starý rok a privítame nový, a 6. januára prídu Traja králi. Veľa zvykov sa roky nemení, pretrvávajú dodnes, s inými sa stretávame už iba v spomienkach starších ľudí a v národopisnej literatúre.

Väčšina z vás si ešte určite pamätá že s príchodom nového roka po polnoci sa našou dedinou okrem výbuchov petárd ozýval aj spev nábožných piesní. To členovia Cirkevného pohrebného poriadku z našej obce vítali Nový rok. Skupinka zvyčajne piatich – šiestich mužov sa zišla na hornom konci Žitnej, išli po dedine, chvíľami sa zastavili, zaspievali vianočné a novoročné piesne a zažehlali obyvateľom ktorí vyšli z domov pokojný a požehnaný rok. Náš dom nikdy neobišli a my sme im zasa vždy pripravili malé občerstvenie. Postupne však keďže pre starších cirkevníkov bolo toto chodenie už namáhavé a mladí majú iné záujmy, táto pekná tradícia zanikla.

V tejto súvislosti si spomínam na jednu príhodu s Ivanom Turkom, ktorého

nik inak nevolal než Hamačka. Tento človek typu „nič nemám ale dám ti všetko“ ktorý keď nepomohol tak neublížil dnes už žiaľ nie je medzi nami, ale určite každý z vás ktorí ste ho poznali si spomeniete na nejaký zážitok s ním.

V jedno augustové horúce popoludnie - bolo to pred viacerými rokmi - sa u nás Hamačka zastavil, nepamätám si už prečo, ale posedel, vytiahla sa fľaška, porozprávali sme sa, pospomínali a prišla reč aj na to že na Nový rok nebol spievať a že je to škoda keby takáto tradícia zanikla. Hamačku to zrejme zamrzelo pretože vstal a povedal. „Ja vám to musím vynahradiť“. A začal spievať „Rok nový zase k nám prišiel“. Po chvíli sa zasekol a povedal:

„Takto nie, to sa musí ináč!“ Vyšiel von a pred dvermi odspieval všetky novoročné piesne, modlitby a vinše. Darmo sme ho tíšili a tvrdili že to už stačí, rozbehnutého Hamačku už bolo ťažko zastaviť. Skončil až potom keď vyspieval celý repertoár. Na jednej strane to bolo smiešne, ale na druhej pekné a dojímavé ako si Hamačka splnil povinnosť že

Aj takéto umelecké dielo dokážu vytvoriť naši občania. Obecný znak našej obce do povrchu tejto krásnej tekvice vyrezal Adam Martiš.

Foto: Miroslav Škultéty, st.

odspieval novoročné piesne. Hoci až v auguste.

V tom istom roku tesne pred Vianocami nám Hamačka doniesol imelo. Nosil ho viacerým ľudom, dával ho zadarmo, prípadne za štamperlík či dva páleného. Koho by nepotešilo kúsok darovaného imela? Hovorí sa, že prináša šťastie. On toho šťastia mal celú veľkú zelenú guľu a po kúsku z neho odštipoval a rozdával všetkým známym, tak ako vždy rozdával svoj optimizmus, priateľské slovo a ochotu vždy pomôcť tam kde bolo treba.

Darovaný kúsok imela som si položila na schodište vedľa toho ostatného a pozvala Hamačku dovnútra na malé pohostenie. Koláčom práve vytiahnutým z trúby sa nedalo odolať, a keď ich bolo aj čím spláchnuť, čas rýchlo ubiehal. Zrazu akoby Hamačka zbadal že čas pokročil, rýchle sa rozlúčil a vybehol von, ani som ho nestihla vyprevadiť. Keď som vyšla na schody nebolo ani Hamačku ani imela. Ani toho môjho darovaného. Brali sme to však s humorom: Šťastie ako prišlo tak odišlo. Ak to reku robí takto v každej chalupe, tak mu to imelo vydrží aj do smrti.

Ale všetko dopadlo ináč. Na druhý deň som našla na bráne zavesenú igelitovú tašku a v nej - imelo.

Takýto bol Hamačka. Doma na neho často spomíname. A určite aj vy čo ste ho poznali.

Autor: Alena Kušnierová

POZVÁNKA

*Klub slovenských turistov v Bánovciach nad Bebravou
Vás pozýva dňa 26. 12. 2011 na*

ŠTEFANSKÝ VÝSTUP NA ČIERNY VRCH

a dňa 31. 12. 2011 na

SILVESTROVSKÝ VÝSTUP NA ROKOŠ

*Odchod autobusu v oba dni je o 6.55 hod. z autobusovej
stanice v Bánovciach n.B. Podmienkou je dobrá obuv a
dobrá nálada. No a samozrejme do batoha treba pribaliť
aj niečo proti uštipnutiu hadom.*

KST Bánovce n.B.

PREVENTÍVNE PROTIPOŽIARNE KONTROLY V NAŠEJ OBCI

Vážení občania, iste mi dáte za pravdu, že oheň je dobrý sluha ale zlý pán. Dokáže napáchať obrovské škody, zničiť majetky i ľudské životy. A preto malo by byť povinnosťou každého z nás, aby vo svojom bezprostrednom okolí čo najviac minimalizoval šance pre vznik požiaru a jeho rozšírenie. Koniec koncov tieto povinnosti občana voči štátu sú zakotvené v § 14 zákona č. 314/2001 Zbierky zákonov Slovenskej republiky, citujem z neho aspoň najpodstatnejšie časti:

Fyzická osoba je povinná

- konať tak, aby nedošlo k vzniku požiarov pri prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov, zariadení ústredného vykurovania a iných spotrebičov, pri skladovaní, ukladaní a pri používaní horľavých látok a pri manipulácii s otvoreným ohňom.

- dodržiavať vyznačené zákazy a plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarom

- zabezpečovať pravidelné čistenie komínov a vykonávanie kontroly komínov v jej objektoch alebo priestoroch, ktoré má vo vlastníctve alebo užívaní

- umožniť kontrolným skupinám vykonávať v rodinných domoch okrem bytov a v iných stavbách okrem bytov vo vlastníctve alebo užívaní fyzických osôb preventívne protipožiarne kontroly a odstrániť zistené nedostatky

To sú iba najzákladnejšie povinnosti občanov. Obec v zmysle tohto zákona zasa vykonáva v obci preventívne protipožiarne kontroly, ktorých účelom je zaistenie opatrení na zabránenie vzniku požiaru. Kontrolná činnosť býva zameraná na:

- umiestnenie a inštaláciu tepelných, elektrotepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov

- stav komínových telies

- voľnosť prístupu a stav uzáverov rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu a vody

- správne uskladnenie horľavých látok v povalových priestoroch, v pivniciach, kotolniciach a garážach

V našej obci sa preventívne protipožiarne kontroly vykonávajú pravidelne každé dva roky / v každý nepárny rok /. Dvojčlenné kontrolné skupiny riadne preškolené musia na požiadanie vlastníka objektu ukázať poverenie Obecného úradu o vykonaní kontrol spolu s občianskym preukazom. Obecný úrad poveruje vykonaním týchto kontrol členov Dobrovoľného hasičského zboru v obci.

Zúčastňujem sa vykonávania preventívnych protipožiarnych kontrol pravidelne už od roku 1997. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že za ten čas sa v mnohom zmenil postoj väčšiny občanov k týmto kontrolám a vôbec k prevencii pred požiarom. Stále viac a viac ľudí si uvedomuje, že kontroly sú dobré hlavne kvôli nim samim. Prejavuje sa to v čoraz väčšej súčinnosti medzi členmi kontrolných skupín a majiteľmi objektov. Je vidieť čoraz väčšiu snahu o dodržiavanie protipožiarnych opatrení. Pivnice, povalové priestory bývajú upratané, horľavé látky uložené podľa zákona. Občania bez problémov púšťajú kontrolné skupiny do svojich domov uvedomujúc si ich dôležitosť. Samozrejme, sú i čierne ovce, napr. v našej obci istá rodina pravidelne odmieta preventívne protipožiarne kontroly a nevpustí dnu členov kontrolnej skupiny aby skontrolovali čo majú. Kto vie prečo?

Na všetky zistené závady sa dáva lehota 14 dní na ich odstránenie a znovu sa kontrolujú. Zistené a neodstránené závady sa ďalej posúvajú formou zápisnice Obecnému úradu, ktorý ich ďalej rieši podľa príslušných noriem. V tomto roku boli v našej obci iba dve takéto závady.

Je potrebné poďakovať všetkým občanom, ktorí kontrolným skupinám vychádzajú v ústrety a umožňujú im vykonať protipožiarne kontroly. Až príliš často sa v médiách objavujú správy o požiaroch vzniknutých od zlej inštalácie vykurovacieho telesa či komína prinášajúce tragédie vo forme straty strechy nad hlavou a nezriedka i ľudských životov. A možno aj tieto protipožiarne kontroly prispievajú k tomu, že našej obci sa takéto niečo už dlhé roky vyhýba.

Autor: Ivan Kušnier, vedúci kontrolných skupín

VIANOČNÉ PRANOSTIKY

K Vianočnému obdobiu sa viaže mnoho pranostik. Tu sú niektoré z nich:

Vianočné pranostiky:

Biele Vianoce – zelená Veľká noc

Keď je hus na Vianoce v blate, Jozef bude na ľade

Lepšie Vianoce treskúce ako tekúce

Keď na Vianoce polia pokryté sú snehom, môžeš na

Veľkú noc sedieť pod košatým stromom

24.12. – Štedrý deň

Aký je čas na Adama a Evy, také budú nasledujúce dni

Ak je na Štedrý večer hmla, bude plané počasie

Ak je na Štedrý deň jasný východ slnka, urodí sa jarné obilie

VIANOČNÉ VTIPY

Sneží už tretí deň. Spod mosta vyjde utrápený bezdomovec, pozrie na most a zamrmle: Sneh... samý sneh! Len aby to tá moja strecha vydržala!

V parku venčí chlap veľkého buldoga. Idú

okolo lavičky, na nej sedí bezdomovec a celý sa trasie.- Tak čo, zima ti je, zima? -Ej veru zima! -A chceš niečo na zahriatie? -Nuž ak máte... -Azor, ber ho!

Maximálna hrúbka snehu je taká vrstva snehu kedy medzi snehom sa oblakmi je taká malá medzera, že ani vrany tadiaľ nemôžu lietať, iba chodiť, aj to iba so sklonenými hlavami...

Na Štedrý deň hviezdíčky, ponesú vajíčka sliepočky

Ak je na Štedrý deň vietor, bude malá úroda

Keď je na Štedrý večer na oblohe veľa hviezd, urodí sa veľa zemiakov

Ak padá na Štedrý deň sneh, urodí sa veľa vína

25. 12. – Božie narodenie

Na Božie narodenie o blšie prevalence

Keď na narodenie Krista pršať začne, po štyri týždne počasie bude mračné

Aký je čas na Božie narodenie, taký bude celý január

26. 12. - sv. Štefan

Ak sa vetry na svätého Štefana chytia, veľké príklopy a záveje narobia

Keď svätý Štefan blato vyfúka, bude pekná jar

Na svätého Štefana nesmie byť už barina

Na svätého Štefana každý sa má za pána

Mama kričí na malého syna: -To musíš stavať snehuliaka rovno pred dvermi? -Ale ja som žiadneho snehuliaka nestaval! -Panebože! My sme zabudli vonku dedka!!!

Chlapec doma kričí na plné ústa: -Ježiškóóó, prines mi bicykééé! -Nekrič, Ježiško nie je hluchý, hovorí mu matka. - Ježiško možno nie ale naša babka určite...

VIANOCE, VIANOCE

*Vianoce, Vianoce krásne sviatky,
Už k nám zas Ježiško prichádza z dialky.
Možno nás prekvapí dávkami darmi,
mamička vraví: Určite, ver mi!
A naozaj! Pod stromčekom
Už niečo je: Samé balíčky.
Tešia sa z nich všetky
dobré detičky.
Ja tu mám macka! A ja bábiku!
Spolu d'akujeme za radosť veľikú.*

Autor: Lucia Rejková a Lucia Plachá

K rodine Novákových príde Mikuláš
/ prelečený otec /, a pýta sa chlapca: -A

poslúchaš ty mamičku? – Jasné ocko, veď
máme spoločný osud!

Renátka, čo si želáš na Vianoce? –
Antikoncepčné pilulky. Mám už desať bábik,
mala by som mať už konečne rozum!

-Sorry, nezvládol som s kamiónom zákrutu
ale keď už som tu u vás v izbe tak šťastné a
veselé!

Hovorí mama synčekom: Jožko mňa z teba
porazí! Veď ty si roztrieškal všetky hračky čo
si dostal pod stromček! -Všetky nie, mamička!
Kladivko ešte mám!

Dežko aké budú u vás Vianoce? – Ako
vždy, pani učiteľka, kapor na modro, mamička
na mätko a tatko na mol.

Výhodný nákup: IKEA – umelý vianočný
stromček 150 cm. Príbalový leták.

Výrobok obsahuje: Tyčka - 1 ks, vetvy -
24 ks, ihličie - 13 544 ks., Montážne lepidlo - 3
litre. Veselé Vianoce!

Mám také podozrenie, že Mikuláš ani
Ježiško darčeky nenosia! Už dávnejšie sa mi
zdalo že to bude asi niekto z rodiny. A odkedy
bývam sám a už šesť rokov som nič nedostal
začínam byť o tom presvedčený...

Predstav si, konečne sa nás tento rok stretol
pri štedrovečernom stole párný počet. – Ale veď
ste boli iba traja! - No áno ale potom prišlo
trinásť hasičov...

SILVESTROVSKÁ POÉZIA

Novoročný záväzok 1:

Na porcii nešanujte, poriadne mi naložte
kuriatko mi ugrilujte, aj slaninku priložte.
A hranolky vyprážané nech sú fajn chrumkavé,
buchty cukrom posypané, lekvárové, voňavé.
Lebo dnes sa naposledy napchávam a hodujem,
na nový rok začnem chudnúť ako roky sľubujem.

Novoročný záväzok 2:

Dneska ráno na Silvestra hovorí mi moja sestra
že si mám dať záväzok, že sa blíži nový rok.
Že by som už mal mať rozum, alkoholu znížiť
konzum,
po nociach sa prestať túlať, cigarety prestať
cmúľať.
Tak jej vravím sestra milá, to si teda netrafi!a!
Taký život páchne nudou, tvrdí to aj ujo Rudo!

ZIMNÝ MRÁZ

*Zima, zima príde zas,
už ma štípe zimný mráz
na lícach aj na prstoch,
zima mi je, och, och, och!*

*Teplý svetrik sa mi zide,
keď tá tuhá zima príde.*

*Rukavice, čiapky, šále,
budem v zime nosiť stále.*

*Už len sane, lopatu,
zavoláme aj tatu,
na saniach sa povožíme,
a dobre sa zabavíme.*

*Zima isto príde zasa,
na saniach nás ponatriasa.*

Autor: Biba Hanková

Keďže som však človek špásu, dal som
prednosť svojmu hlasu!

O sestru sa snaží šok, keď jej vravím
záväzok:

Zajtra ráno pekne vstanem, fajčiť síce
neprestanem,
no keď sranda musí byť, tak ja ďalej
budem piť!!!

Lavína

Moja milá lyžuje, a to nás dvoch
zblíži.

Keď sa pozriem na váhu, uznám že
má odvalu.

Hoci má viac než sto kil, ešte stále
má dosť sil,

na pleciah si lyže hodiť a po kopcoch
so mnou chodiť.

Chlapi v lese stromy rúbu, dám
zhotoviť pre ňu z dubu lyže čo ju unesú.
Duby na to vhodné sú.

Vyrazíme na hory, kilo klobás z
komory pribalíme na cestu. To pre moju nevestu.

Že má drahá nadváhu? Smelo brázdí po svahu.
Trasie sa jej slanina, keď v tom spadla lavína!

Snáď by to bol súdny deň, milá ale ako peň
svoje nohy zaprela – lavíne sa vzoprela.

Do jari ju držala, veľkú slávu zožala!

Zachránila ľudí tristo, ďakujú jej všetci v
listoch.

Z horskej služby prišla správa: Keď pod
snehom zmizne tráva

Radi vás tu privítame. Komoru už naplňame.

Pôst

To vianočný kapor raz napol sily na doraz,
šup cez vaňu, švihol chvostom, dnes to ozaj
smrdí pôstom.

Smrdí tu pôst a nie ryba. Jediná je možnosť iba.
Už mi brucho hladom plače, zachráni ma
zavináče!

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR V ŽITNEJ-RADIŠI

VÁS POZÝVA NA

SILVESTROVSKÚ ZÁBAVU

Kedy?

31.12.2011 o 20:00 hodine

Kde?

V kultúrnom dome v Žitnej-Radiši

Čo je v cene?

2x večera, ½ l vína, káva / osoba

Za koľko?

15€ osoba - 30€ pár

Kto hrá do tanca?

LUX

Rezervácie?

**Kušnier Ivan 0907 697 963,
Hanko Michal 0915 132 584**

Na čo sa môžem tešiť?

**bohatá tombola,
ohnostroj, skvelá zábava**